

NATO's nye strategi
vedtaget 7-8 november 1991

NATO OG DET NYE EUROPA

Atlantsammenslutningen

Foto: NATO PHOTOS

Gruppebillede

Forreste række - fra venstre: B. Mulroney, Premierminister, Canada - W. Martens, Premierminister, Belgien - G. Andreotti, Premierminister, Italien - F. Mitterrand, Præsident, Frankrig - M. Wörner, NATO's Generalsekretær - G. Bush, Præsident, USA - J. Major, Premierminister, England - M. Yilmaz, Premierminister, Tyrkiet - F. Gonzalez Marquez, Premierminister, Spanien

Bageste række - fra venstre: P. Schlüter, Statsminister, Danmark - H. Kohl, Forbundskansler, Tyskland - C. Mitsotakis, Premierminister, Grækenland - D. Oddson, Statsminister, Island - J. Santer, Premierminister, Luxembourg - R. Lubbers, Premierminister, Holland - G. H. Brundtland, Statsminister, Norge - A.C. Silva, Premierminister, Portugal

Forord

NATO iværksatte på topmødet i London i juni 1990 arbejdet med udarbejdelsen af et nyt strategisk koncept, med udgangspunkt i den fundamentalt ændrede situation i Europa, som på afgørende måde har forbedret sikkerheden navnlig i Centraleuropa. Konceptet, der udgør den mest gennemgribende revision af strategien i Alliancens historie, er som noget nyt blevet offentliggjort.

Alliancens ny strategi bryder med trusselopfattelsen fra den kolde krigs tid, og et massivt og omfattende angreb på NATO betragtes ikke længere som realistisk. Imidlertid kan man ikke se bort fra den usikkerhed og ustabilitet, der kendetegner situationen i Central- og Østeuropa, Sovjetunionen og områder uden for Europa. Det er ganske usikkert hvor, hvorledes og hvornår en situation vil kunne udvikle sig til en krise eller militær trussel.

Strategiens sikkerhedsbegreb er nyt og mere omfattende end tidligere. Det anerkendes, at konflikter ikke kan forebygges alene med militære midler, men at sikkerheden også har politiske, økonomiske, sociale og økologiske aspekter.

De militære styrkers rolle omdefineres fra rene krigsopgaver til også at omfatte virksomhed i freds- og krisetid. Ikke mindst krisestyring spiller en central rolle i den ny strategi, ligesom bevarelse af freden er et strategisk mål.

Det integrerede forsvar vil naturligvis fortsat være en hovedopgave for NATO. Det vil i en forudsigelig fremtid blive varetaget ved opretholdelse af en passende blanding af konventionelle og nukleare styrker, men på et noget lavere niveau. Nøgleordene vil i fremtiden blive fleksibilitet, mobilitet og multinationalitet.

Forsvarsminister
Knud Enggaard

Velkendte principper vil blive opretholdt under den ny strategi, såsom NATO's rent defensiv karakter, garanti for medlemslandenes territoriale integritet, solidaritet, byrdefordeling, kollektivt og integreret forsvar samt nødvendigheden af amerikanske styrker i Europa.

Endelig skal NATO's atomvåben efter den kolde krigs ophør først og fremmest ses som et element i den strategiske afbalancering af atomvåbenmagten Sovjetunionen/Rusland. Der er endvidere truffet beslutning om at reducere Alliancens europæisk baserede atomvåben med ikke mindre end 80 procent.

Tilsammen udgør disse begreber og betragtninger et strategisk koncept i overensstemmelse med de nye tider, som også kan spille en rolle for bestræbelserne mod opbygningen af et nyt udenrigs- og sikkerhedspolitisk system i Europa. I den forbindelse vil jeg understrege, at NATO ikke kan undværes eller erstattes i det Europa, der nu er under opbygning. Erfaringerne siden anden verdenskrig viser, at freden trives bedst i en organiseret verden. Alliancen skaber endvidere en uundværlig ramme om en løbende og fortløbig dialog mellem USA og Europa om alle sikkerhedspolitiske spørgsmål.

12. december 1991

KNUD ENGGAARD
Forsvarsminister

Alliancens nye strategiske koncept

Vedtaget af stats- og regeringscheferne på Det nordatlantiske Råds møde i Rom 7.-8. november 1991

1 På deres møde i London i juli 1990 enedes NATO's stats- og regeringschefer om, at det var nødvendigt at omforme Den atlantiske Alliance i lyset af den nye og positive udvikling i Europa. De bekræftede atter de principper, der har ligget til grund for Alliancen siden dens begyndelse. På dette grundlag erkendte de, at den udvikling, der finder sted i Europa, lang tid fremover vil have indflydelse på den måde, hvorpå Alliancen skal nå sine mål i fremtiden. I særdeleshed iværksatte de en fuldstændig og kritisk revision af strategien.

Resultatet heraf er det strategisk koncept, der beskrives i det følgende.

I - DEN STRATEGISKE BAGGRUND

Det nye strategiske miljø

2 De dybtgående strategiske forandringer, der er sket siden 1989 i Central- og Østeuropa, har radikalt forbedret det sikkerhedsmiljø i hvilket, Alliancen søger at nå sine mål. Sovjetunionens tidligere satellitter har genvundet deres fulde suverænitet. I Sovjetunionen og dens republikker sker der radikale ændringer. De tre baltiske lande har genvundet deres uafhængighed. Sovjetiske styrker har forladt Ungarn og Tjekkosllovakiet og vil afslutte deres tilbagetrækning fra Polen og Tyskland i 1994. De lande, der tidligere var at tælle blandt NATO's modstande-

Den atlantiske Alliance må omformes, og dens strategiske koncept ændres, hvorfor?

Der er sket radikale ændringer i sikkerhedsmiljøet og dybtgående forandringer i Central- og Østeuropa.

Den politiske deling af Europa er forbi.

Betydelige ændringer i Vest, bl.a. har WEU fået øget betydning.

Den europæiske søjle indenfor NATO er styrket.

Der er også sket betydelige fremskridt på våbenkontrol-området. Øget stabilitet og sikkerhed har skabt åbenhed og tillid.

re, har opløst Warszawa-pagten og har bragt deres ideologiske fjendskab til Vesten til ophør. De har alle, men i forskellig grad, iværksat en politik, der som endemål har et pluralistisk demokrati, retsstaten, respekten for menneskerettighederne og en markedsøkonomi. Den politiske deling af Europa, som var årsag til den militære konfrontation under Den kolde Krig, er forbi.

3 I Vesten er der også sket betydelige ændringer. Tyskland er blevet forenet og er fortsat fuldt medlem af Alliancen og de europæiske institutioner. Den kendsgerning, at EF-landene arbejder hen imod en politisk union, der også omfatter en udvikling af den europæiske sikkerhedsidentitet herunder øget betydning for Den vesteuropæiske Union (WEU), er vigtige faktorer i europæisk sikkerhed. Den omstændighed at sikkerhedsdimensionen i den europæiske integrationsproces udvides, og at Alliancens europæiske medlemslandes rolle og ansvar forøges, er positive og gensidigt forstærkende tendenser. Udviklingen af en europæisk sikkerhedsidentitet og forsvarsrolle, reflekteret i styrkelsen af den europæiske søjle indenfor Alliancen, vil ikke kun være i de europæiske staters interesse, men vil tillige styrke Alliancens integritet og effektivitet som helhed.

4 De betydelige fremskridt, der allerede er sket på våbenkontrol-området, har allerede fremmet stabiliteten og sikkerheden. Våbenniveauerne er blevet reducerede, ligesom der er skabt åbenhed og gensidig tillid bl.a. gennem CDE-aftalen i Stockholm i 1986, INF-traktaten af 1987, CSCE-aftalen om tillids- og sikkerhedsskabende foranstaltninger i 1990. Iværksættelsen af 1991-START-traktaten vil føre til øget stabilitet gennem omfattende og afbalancerede reduktioner af de strategiske kernevåben. Yderligere vidtgående ændringer og reduktioner af USA's og Sovjetunionens kernevåbenstyrker vil ske som følge af præsident Bush's initiativ i september 1991. Også traktaten om konventionelle væbnede styr-

ker i Europa (CFE), der blev undertegnet på topmødet i Paris i 1990, er af stor betydning. Dens iværksættelse vil fjerne Alliancens numeriske underlegenhed f.s.v.a. helt væsentlige konventionelle våbensystemer og samtidigt muliggøre effektive verifikationsprocedurer. Hele denne udvikling vil også resultere i en hidtil ukendt grad af militær åbenhed i Europa og vil hermed forbedre situationsbedømmelsen og styrke den gensidige tillid. En sådan åbenhed vil blive yderligere fremmet ved etableringen af et »open-skies«-regime. Der er gode udsigter til yderligere fremskridt på våbenkontrolområdet dækkende både konventionelle og nukleare styrker og for opnåelse af en aftale om et globalt forbud mod kemiske våben, såvel som for gennemførelse af restriktioner for destabiliserende våbeneksport og spredning af visse typer våbentechnologi.

5 CSCE-processen, som begyndte i Helsingfors i 1975 har allerede bidraget væsentligt til at ophæve Europas deling. Som et resultat af topmødet i Paris er der nu skabt nye institutionelle rammer, og der er aftalt procedurer for konsultationer og samarbejde, som alle kan komme til at spille en konstruktiv rolle som supplement til NATO og den europæiske integrationsproces, alt i bestræbelserne på at bevare freden.

6 De historiske forandringer, der har fundet sted i Europa, har gjort, at en række af de mål, der var indeholdt i Harmelrapporten, er nået. Dette har i høj grad forøget Alliancens overordnede sikkerhed. Den monolistiske, massive og potentielt umiddelbare trussel, som var Alliancens største bekymring i dens første 40 år, er forsvundet. På den anden side er der fortsat betydelig usikkerhed om fremtiden og de risici den måtte indebære for Alliancens sikkerhed.

7 I det strategiske koncept ser man frem til et sikkerhedsmiljø, hvor de posi-

*CSCE-processen har
bidraget hertil.*

*En række af Harmel-
rapportens mål er nået, den
umiddelbare trussel er for-
svunden; dog fortsat betyde-
lig usikkerhed.*

Ny strategi forudsætter nye positive ændringer.

Yderligere tilpasninger vil herudover ske, afhængig af udviklingen.

Hvorfor er der tale om et nyt sikkerheds- og risikobegreb?

Der er sket store ændringer: Truslen er fjernet.

Risikoen for overraskelsesangreb er kraftig reduceret, NATO's varslings tid er væsentlig forøget, NATO's centrale strategifokus er væk,

medens andre, mindre forudsigelige risici er dukket op;

tive ændringer, der er omtalt i det foregående, fortsættes. Specielt forudsætter det både afslutningen af den planlagte tilbagetrækning af de sovjetiske militære styrker fra Central- og Østeuropa og den fulde iværksættelse af alle dele af CFE-traktaten af 1990. Iværksættelsen af det strategiske koncept vil således hænge snævert sammen med udviklingen af sikkerhedsmiljøet og især fremskridtene, når det gælder opfyldelsen af disse forudsætninger.

Der vil blive foretaget yderligere tilpasning i nødvendigt omfang.

Udfordringer til sikkerheden og risici

8 De sikkerhedsudfordringer og risici, som NATO står overfor, er forskellige af karakter i forhold til dem, der kendtes tidligere. Truslen om omfattende og samtidige angreb på alle NATO's europæiske fronter er effektivt fjernet og udgør således ikke længere det centrale fokus for Alliancens strategi. I særdeleshed er risikoen for et overraskelsesangreb blevet væsentligt reduceret, og Alliancens varslings tid er blevet tilsvarende forøget.

9 I kontrast til den primære tidligere trussel er de risici, der står tilbage, bredt facetterede af karakter og kommende fra mange retninger, hvilket gør dem vanskeligere at forudsige og vurdere. NATO må være i stand til at reagere på sådanne risici, såfremt stabiliteten i Europa og alliancemedlemmernes sikkerhed skal bevares. Disse risici kan opstå på forskellige måder.

10 Risici for de allieredes sikkerhed vil næppe være et resultat af kalkuleret aggression mod de allieredes territorier, men snar-

rere skyldes de ugunstige konsekvenser af ustabilitet, der kan opstå som følge af økonomiske, sociale og politiske vanskeligheder, herunder etniske rivaliseringer og territoriale stridigheder, som er realiteten for mange lande i Central- og Østeuropa.

Spændinger som følge heraf vil, så længe de forbliver begrænsede, ikke direkte true alliance-medlemmernes sikkerhed eller territoriale integritet. De kunne imidlertid føre til kriser, der var ugunstige for europæisk stabilitet, eller endda til væbnede konflikter, der kunne involvere magter udefra eller ufrivilligt indblande NATO-lande. Dette kunne indvirke direkte på Alliancens sikkerhed.

11 I Sovjetunionens særlige tilfælde kan de risici og uvisheder, der følger med udviklingen, ikke ses isoleret fra det faktum, at dens konventionelle styrker er væsentligt større end nogen anden europæisk stats tilsvarende styrker, og at dens store nukleare arsenal kun kan sammenlignes med De forenede Staters. Disse kendsgerninger skal tages i betragtning, dersom stabilitet og sikkerhed i Europa skal bevares.

12 De allierede ønsker tillige at opretholde fredelige og ikke-fjendtlige relationer til landene syd for Middelhavet og i Mellemøsten. Stabilitet og fred i landene på Europas sydlige periferi er vigtige faktorer for Alliancens sikkerhed, således som Golfkrigen i 1991 har vist det. Dette så meget mere, fordi der i området foregår opbygning af militær magt og spredning af våbentechnologi, herunder af masseødelæggelsesvåben og ballistiske missiler, der er i stand til at nå visse af Alliancens medlemsstater.

13 Ethvert angreb på de allieredes territorium, uanset fra hvilken retning, vil være dækket af artiklerne 5 og 6 i Washington-traktaten. Imidlertid må den globale sam-

såsom:

- ustabilitet,
- etniske rivaliseringer og
- territoriale stridigheder i Central- og Østeuropa.

Hver for sig vil de ikke true NATO, men de kan føre til kriser, destabilitet eller væbnede konflikter, der påvirker NATO's sikkerhed.

Sovjetunionens særlige tilfælde med de store våbenarsenaler skal også tages i betragtning.

Det samme skal situationen i Middelhavet og Mellemøsten.

Den globale sammenhæng må tillige tages i betragtning, når NATO's sikkerhed skal vurderes. Det samme gælder spredning af masseødelæggelsesvåben, afskæring fra vitale ressourcer, terror og sabotage.

Konklusion: Omend NATO's mål er uændrede, må strategien desuagtet omformes.

?

Hvad er da NATO's mål?

menhæng også inddrages, når Alliancens sikkerhed skal vurderes. Alliancens sikkerhedsinteresser kan påvirkes af andre risici af en bredere karakter, herunder spredning af masseødelæggelsesvåben, afbrydelse af tilførsel af vitale ressourcer samt terrorhandlinger og sabotage. Der består indenfor Alliancen aftaler om konsultationer mellem de allierede under artikel 4 i Washingtontraktaten, og, hvor dette måtte være fornødent, om koordination af indsats, herunder deres svar på sådanne risici.

14 Set fra et strategisk Alliancesynspunkt må risici opfattes på forskellig vis. Selv under et ikke-fjendtligt og samarbejdende forhold udgør den sovjetiske militærmagt, herunder den nukleare dimension, fortsat den væsentligste faktor, som Alliancen må tage i betragtning i forbindelse med opretholdelsen af den strategiske balance i Europa. Afslutningen af Øst-Vestkonfrontationen har imidlertid i væsentligt omfang reduceret risikoen for en omfattende konflikt i Europa. På den anden side er der en større risiko for, at der opstår forskellige andre kriser, sandsynligvis af mindre omfang, men som hurtigt kunne udvikle sig og derfor kræve hurtig handling.

15 Der kan drages to konklusioner på grundlag af denne analyse af den strategiske sammenhæng. Den første er den, at det nye miljø ikke ændrer Alliancens formål eller sikkerhedsfunktioner, men snarere understreger deres varige værdi. Den anden er den, at det ændrede miljø frembyder nye muligheder for Alliancen med henblik på at udforme sin strategi indenfor en bredere opfattelse af sikkerhedsbegrebet.

II - ALLIANCENS MÅL OG SIKKERHEDSFUNKTIONER

Formålet med Alliancen

16 NATO's væsentligste formål, formuleret i Washingtontraktaten og gentaget

i London-deklarationen, er at beskytte alle sine medlemmers fred og frihed ved hjælp af politiske og militære midler i overensstemmelse med principperne i De Forenede Nationers Charter. Alliancen har med udgangspunkt i fælles værdier som demokrati, menneskerettigheder og retsstatsprincippet siden sin oprettelse arbejdet for etablering af en retfærdig og varig fredelig orden i Europa. Dette mål for Alliancen forbliver uforandret.

Alliancens karakter

17 NATO er det transatlantiske bånd, gennem hvilket Nordamerikas sikkerhed permanent er knyttet til Europas sikkerhed. Dette bånd er det praktiske udtryk for de effektive kollektive bestræbelser fra medlemmernes side med henblik på at fremme deres fælles interesser.

18 Alliancens grundlæggende funktionelle princip er fælles forpligtelse og gensidigt samarbejde mellem suveræne stater til fremme af sikkerhedens udelelighed for alle medlemmer. Solidaritet indenfor Alliancen, der får indhold som følge af NATO's daglige arbejde indenfor såvel den politiske som den militære sfære, sikrer, at ingen enkelt allieret tvinges til at forlade sig alene på egne nationale midler, når grundlæggende sikkerhedsmæssige udfordringer står for døren. Uden at berøve medlemsstaterne deres ret og pligt til at varetage deres suveræne ansvar på forsvarsområdet, sætter Alliancen dem gennem kollektive bestræbelser i stand til at forøge deres evne til at omsætte deres grundlæggende nationale sikkerhedsmål til praksis.

19 Den heraf flydende opfattelse af lige sikkerhed mellem medlemmerne af Alli-

Det er fortsat uændret: At sikre medlemslandenes fred og frihed.

Hvordan skal det så nåes?

Gennem styrkelse af de transatlantiske bånd,

fælles forpligtelse til gensidigt samarbejde, solidaritet og fællesskab,

gennem kollektive bestræbelser, men med respekt for medlemslandenes suverænitet.

Dette styrker Europas stabilitet

og udvikler samarbejdsstrukturen i et udelt og frit Europa.

Og med hvilke midler?

Fredens bevarelse indebærer: Gennem opretholdelse af den militære kapacitet, evne til at håndtere kriser, international dialog, våbenkontrol og nedrustning samt

*ved at løse følgende opgaver:
- at udgøre et grundlag for stabil sikkerhed i Europa,*

- at tjene som transatlantisk forum gennem konsultationer og koordinering,

ancen, uanset forskelle i deres omgivelser eller i deres relative nationale militære kapacitet, bidrager til den samlede stabilitet i Europa og tilvejebringer derved betingelser, der kan føre til et forøget samarbejde mellem Alliancens medlemmer og med andre. Det er på dette grundlag, at medlemmerne af Alliancen sammen med andre nationer, er i stand til at arbejde henimod at skabe samarbejdsstrukturer for at fremme sikkerheden i et udelt og frit Europa.

Alliancens grundlæggende opgaver

20 De midler, med hvilke Alliancen tilstræber sit sikkerhedspolitiske mål, at bevare freden, vil fortsat omfatte opretholdelse af en militær kapacitet, der er tilstrækkelig til at forhindre krig og til at yde en effektiv forsvarskamp. Tillige en samlet evne til virkningsfuldt at håndtere kriser, der kan påvirke medlemmernes sikkerhed, og til at gennemføre politiske bestræbelser på at fremme dialog med andre nationer. Yderligere en aktiv stræben imod en fælles tilnærmelse til europæisk sikkerhed inkluderende våbenkontrol- og nedrustningsområdet.

21 For at realisere sit væsentlige mål løser Alliancen følgende grundlæggende sikkerhedsopgaver:

1. At udgøre et af de uundværlige fundamenter for et stabilt sikkerhedsmiljø i Europa, byggende på oprettelse af demokratiske institutioner og forpligtelser til fredelig bilæggelse af konflikter, under hvilke intet land vil være i stand til at intimidere eller tvinge nogen europæisk nation eller til at udøve hegemoni gennem trusler om anvendelse af magt.
2. At tjene som et transatlantisk forum for konsultationer mellem de allierede i alle spørgsmål, der berører deres vitale interesser, herunder

mulige udviklingstendenser, der frembyder risici for medlemmernes sikkerhed samt for en passende koordinering af deres bestræbelser indenfor områder, hvor der findes fælles interesser, således som det er beskrevet i artikel 4 i Den Nordatlantiske Traktat.

3. At afskrække fra og forsvare imod enhver trussel om aggression mod nogen NATO-medlemsstats territorium.

4. At opretholde den strategiske balance i Europa.

22 Andre europæiske institutioner såsom EF, WEU og CSCE har også roller at spille i henhold til deres respektive ansvarsområder og formålsparagraffer, på disse felter. Tilvejebringelse af en europæisk identitet indenfor forsvar og sikkerhed vil understrege europæernes beredvillighed til at påtage sig en større del af ansvaret for deres egen sikkerhed og vil bidrage til at styrke den transatlantiske solidaritet. Imidlertid giver medlemskredsens karakter og den samlede kapacitet NATO en særstilling derved, at den kan påtage sig alle fire nøglefunktioner. NATO er det væsentligste konsultationsforum for de allierede samt et forum for opnåelse af enighed om politiske retningslinier gældende for sine medlemmers sikkerheds- og forsvarsforpligtelser under Washington-traktaten.

23 Medlemsstaterne bekræfter ved at definere Alliancens nøglefunktioner, som beskrevet ovenfor, at Alliancens sigte såvel som deres rettigheder og forpligtelser som formuleret i Washington-traktaten ikke ændres.

III - EN BRED VEJ TIL SIKKERHED

Beskyttelse af freden i et nyt Europa

24 Alliancen har altid søgt at nå sine mål, at bevare sine medlemmers sikkerhed

- at afskrække og forsvare imod enhver trussel,

- at opretholde den strategiske balance i Europa.

Dette sker altsammen i samarbejde med EF, WEU og CSCE,

men NATO er den eneste organisation, der kan udføre alle fire nøglefunktioner.

NATO's sigte, rettigheder og forpligtelser ændres ikke.

Hvordan bedømmes den fremtidige balance at være mellem NATO's politiske og militære virkemidler?

Der vil blive lagt større vægt på de politiske, økonomiske, sociale og miljømæssige elementer,

ligesom det brede sikkerhedsbegreb afspejles i tre elementer: Dialog, samarbejde og opretholdelse af kollektiv forsvarsevne,

for at forebygge konflikter som følge af misforståelser eller bevidste handlinger, at bidrage til effektiv krisehåndtering samt at udvide det europæiske sikkerhedsmæssige partnerskab.

og territoriale integritet samt at etablere en retfærdig og varig fredelig orden i Europa, gennem anvendelse af såvel politiske som militære midler. Denne brede måde at tilnærme sig på er fortsat grundlaget for Alliancens sikkerhedspolitik.

25 Det nye er, at mulighederne for at nå Alliancens mål ved hjælp af politiske midler er større end nogensinde på grund af den sikkerhedsmæssige situation. Det er nu muligt at drage alle konsekvenser af det faktum, at sikkerhed og stabilitet har politiske, økonomiske, sociale og miljømæssige elementer såvel som det uundværlige forsvarselement. At styre de meget forskellige udfordringer, som Alliancen står overfor, kræver en bred opfattelse af sikkerhedsbegrebet. Dette afspejles i tre hinanden gensidigt forstærkende elementer af Alliancens sikkerhedspolitik: Dialog, samarbejde og opretholdelse af en kollektiv forsvarsevne.

26 Alliancens aktive stræben efter dialog og samarbejde, understreget af dens forpligtelse til en effektiv forsvarsevne, tilsigter både en reduktion af risikoen for, at konflikt skulle opstå som følge af misforståelse eller planlægning og at opbygge en større gensidig forståelse og tillid mellem alle europæiske stater. Yderligere at bidrage til at håndtere kriser, der kan berøre de allieredes sikkerhed samt at udvide mulighederne for et ægte partnerskab mellem alle europæiske lande i forbindelse med behandlingen af fælles sikkerhedsproblemer.

27 I denne henseende bidrager Alliancens våbenkontrol- og nedrustningspolitik til såvel dialog som samarbejde med andre nationer, og den vil derfor fortsætte med at spille en væsentlig rolle i arbejdet henimod Alliancens sikkerhedsmål. De allierede tilstræber, gennem våbenkontrol og nedrustning, at forøge sikkerheden og stabiliteten på det lavest mulige militære styr-

kemålsniveau, som opfylder forsvarskravene. Således vil Alliancen fortsat sikre, at forsvars- og våbenkontrol- samt nedrustningsmål forbliver i harmoni med hinanden.

28 Alliancen vil, i forbindelse med gennemførelsen af sine grundlæggende målsætninger og nøglefunktioner, fortsat respektere andres legitime sikkerhedsinteresser og tilstræbe fredelig bilæggelse af konflikter, som det er fastlagt i De Forenede Nationers Charter. Alliancen vil fremme fredelige og venskabelige internationale relationer og støtte demokratiske institutioner. I denne sammenhæng anerkender den det værdifulde bidrag, der ydes fra andre organisationers side, så som De Europæiske Fællesskaber og CSCE, og at disse institutioners roller er komplementære.

Dialog

29 Den nye situation i Europa har forøget dialogmulighederne mangefold for Alliancens vedkommende i forhold til Sovjetunionen og de øvrige lande i Central- og Østeuropa. Alliancen har etableret regelmæssige diplomatiske forbindelser og militære kontakter til landene i Central- og Østeuropa, således som det blev fastlagt i London-deklarationen. Alliancen vil yderligere befordre dialogen gennem regelmæssige diplomatiske forbindelser, herunder en intensiveret udveksling af synspunkter og informationer om sikkerhedspolitiske forhold. Ved sådanne midler vil de allierede individuelt og kollektivt tilstræbe at gøre fuld brug af de enestående muligheder, der er en følge af fremvæksten af frihed og demokrati ud over Europa. De vil også fremme en større gensidig forståelse for sikkerhedsbehovene samt større åbenhed og forudsigelighed i sikkerhedsmæssige forhold og derved forøge stabiliteten. Den militære sektor kan bidrage til at overvinde

Og ved at sikre at NATO's forsvars-, våbenkontrol- og nedrustningsmål forbliver i harmoni

med respekt FN's Charter.

Hvad er så dialogens rolle?

Situationen byder på store muligheder gennem diplomatiske og militære kontakter over en bred front.

Hvad er samarbejdets rolle?

Det brede samarbejde mellem alle lande i Europa, bilateralt som multilateralt

er et udtryk for, at sikkerheden er udelelig i Europa og i hele verden.

Og det kollektive forsvars rolle?

Det politiske bliver stadig vigtigere, men en tilstrækkelig militær kapacitet er fortsat nødvendig for at forhindre

fortidens opdeling, ikke mindst gennem udbygning af militære kontakter og en større militær åbenhed. Alliancens stræben efter dialog vil skabe et grundlag for øget samarbejde over hele Europa og for evnen til at løse uoverensstemmelser og konflikter med fredelige midler.

Samarbejde

30 De allierede er også indstillede på at tilstræbe samarbejde med alle stater i Europa på grundlag af de principper, der er fastslået i Paris-chartret om et nyt Europa. De vil forsøge at udvikle bredere og mere produktive former for bilateralt og multilateralt samarbejde indenfor alle relevante felter af europæisk sikkerhed med det formål for øje, blandt andet, at forhindre kriser eller, såfremt sådanne skulle opstå alligevel at sikre, at de håndteres effektivt. Et sådant partnerskab mellem Alliancens medlemmer og andre nationer vil med henblik på at behandle specifikke problemer være en vigtig faktor, når det gælder at lægge de tidligere opdelinger af Europa bag os og i stedet bevæge os i retning af et udelt og frit Europa. Denne samarbejdspolitik er et udtryk for sikkerhedens udelelighed de europæiske stater imellem. Den bygger på en fælles erkendelse blandt Alliancens medlemmer af, at tilkomsten af nye politiske, økonomiske eller sociale opdelinger mellem kontinenter kunne føre til ustabilitet i fremtiden, og sådanne opdelinger må derfor ubetydeliggøres.

Kollektivt forsvar

31 Den politiske behandling af sikkerhedsspørgsmål vil således blive vigtigere og vigtigere. Ikke desto mindre er den militære dimension fortsat af vital betydning. Opretholdelse

af en tilstrækkelig militær kapacitet og en klar vilje til at handle kollektivt til fælles forsvar er fortsat af central betydning for Alliancens sikkerhedsmål. En sådan militær kapacitet er sammen med politisk solidaritet nødvendig for at forhindre ethvert forsøg på tvang eller intimidering og for at garantere, at militær aggression rettet mod Alliancen aldrig bør kunne opfattes som en mulighed med nogensomhelst chance for succes. Den militære dimension er uundværlig som en forudsætning for, at dialog og samarbejde kan gennemføres med tillid og opnå de ønskede resultater.

Håndtering af kriser og konfliktforebyggelse

32 I det nye politiske og strategiske miljø i Europa afhænger mulighederne for succes for Alliancens fredsbevarende og krigsforebyggende politik endnu mere end i fortiden af effektiviteten af det forebyggende diplomati og en effektiv håndtering af kriser, der vedrører medlemmernes sikkerhed. En større aggression i Europa er nu lidet sandsynlig og ville i givet fald blive indledt med en betydelig varslings tid. Arten og forskelligheden af andre potentielle risici, som Alliancen står overfor, er af en langt mindre størrelsesorden, men også mindre forudsigelige end tidligere.

33 Under disse nye omstændigheder er der større mulighed for heldigt at løse kriser på et tidligt stadium. Succes for Alliancens politik vil her kræve, at dens politiske myndigheder tilvejebringer en gennemtænkt procedure. Disse kan vælge og koordinere passende ksehåndterings tiltag set i lyset af politiske og andre foreliggende muligheder, derunder militære. En streng kontrol fra Alliancens politiske myndigheders side vil blive gennemført fra begyndelsen og på alle trin i processen. Et sæt af kon-

dre tvang og for at garantere mod aggression.

Og krisehåndterings rolle?

Her er nøglen til succes. Risikoen for større aggression i Europa er nu lille, men forudsigeligheden af begrænsede konflikter er til gengæld mindre.

Dette giver større mulighed for at håndtere kriser på et tidligt stade,

samt at udarbejde konsultations- og beslutningsprocedurer

i samarbejde med CSCE, EF, WEU og FN.

? Hvordan vil den fremtidige strategi da se ud?

Principperne er uændrede: NATO er udelukkende defensiv.

De militære styrker skal fortsat være store nok til at afskrække en evt. angriber,

trol fra Alliancens politiske myndigheders side vil blive gennemført fra begyndelsen og på alle trin i processen. Et sæt af konsultations- og beslutningsprocedurer er nødvendige for at opnå dette.

34 Eftersom de allieredes sikkerhed er uløseligt knyttet til alle andre staters sikkerhed i Europa, skal potentialet for dialog og samarbejde indenfor hele Europa udnyttes fuldt ud med henblik på at bidrage til at afspænde kriser og forhindre konflikter. I denne sammenhæng vil de allierede støtte CSCE-processens og CSCE-institutionernes rolle. Andre organer, herunder De Europæiske Fællesskaber, Den Vesteuropæiske Union og De Forenede Nationer kan ligeledes spille en vigtig rolle.

IV - RETNINGSLINIER FOR FORSVARET

Prinsipper for Alliancens strategi

35 De meget forskellige udfordringer, som Alliancen nu står overfor kræver en bredt anlagt opfattelse af sikkerhedsbegrebet. Det forandrede politiske og strategiske miljø sætter Alliancen i stand til at ændre en række vigtige dele af sin militære strategi og at fastlægge nye retningslinier, medens de afprøvede grundlæggende principper fastholdes. På topmødet i London blev det derfor aftalt at forberede en ny militær strategi og en revideret styrkestruktur i overensstemmelse med de ændrede omstændigheder.

36 Alliancens strategi vil fortsat afspejle et antal grundlæggende principper: Alliancen har udelukkende defensive formål. Intet af dens våben vil nogensinde blive anvendt undtagen i selvforsvar, og den anser ikke sig selv for at være nogens modstander. De allierede vil opretholde en militær styrke, der er tilstrækkelig til at overbevise enhver potentiel angriber om, at an-

vendelsen af magt overfor allieret territorium ville betyde kollektiv og effektiv handling fra alle allieredes side, og at de med iværksættelse af en konflikt forbundne risici langt ville overgå en hvilken som helst mulig gevinst. De allieredes styrker må derfor være i stand til at forsvare de allieredes grænser, til at standse en angribers fremtrængen så langt fremme som muligt, til at opretholde eller genvinde allierede nationers territoriale integritet og til hurtigt at afslutte en krig ved at tvinge en angriber til at overveje sin beslutning, indstille angrebet og trække sig tilbage. Alliancens militære styrkers rolle er at sikre sine medlemsstaters territoriale integritet og politiske uafhængighed og derved bidrage til fred og stabilitet i Europa.

37 Alle allieredes sikkerhed er udelelig: Et angreb på een er et angreb på dem alle. Alliancens solidaritet og strategiske enhed er følgende vigtige forudsætninger for den kollektive sikkerhed. Opnåelse af Alliancens mål afhænger i kritisk grad af en ligelig fordeling af roller, risici og ansvar såvel som af fordelene ved det fælles forsvaret. Tilstedeværelsen af nordamerikanske konventionelle og US nukleare styrker i Europa er fortsat af vital betydning for Europas sikkerhed, der er uløseligt knyttet til Nordamerikas sikkerhed. Efterhånden som den proces, der udvikler en europæisk sikkerhedsidentitet og forsvarsrolle, skrider fremad og afspejles i en styrkelse af den europæiske søjle indenfor Alliancen, vil de europæiske medlemmer påtage sig en større andel af ansvaret for forsvaret af Europa.

38 Den kollektive karakter af Alliancens forsvaret er fastlagt ved praktiske forholdsregler, der sætter de allierede i stand til at nyde de fordele i henseende til politiske, militære og ressourcemæssige gevinster, der følger med et kollektivt forsvaret og til at forhindre en ny nationalisering af forsvarspolitikken uden at berøve de allierede deres suverænitet. Disse forholdsregler bygger på en integreret militær struktur og på

*og standse et angreb hurtigt
– skulle det forekomme.*

*Et angreb på et NATO land
er et angreb på dem alle.
Dette hviler på ligelig forde-
ling af roller, risici og ansvar
samt fortsat vital tilste-
deværelse af nordatlantiske
konventionelle og atomare
styrker i Europa, samtidig
med at den europæiske søjle
styrkes.*

*NATO vil fortsat udnytte
det kollektive forsvars forde-
le, forhindre renationalise-
ring af den integrerede mi-
litære struktur og planlæg-
ning m.m.m.*

samarbejds- og koordineringsaftaler. Hovedpunkter heri omfatter en kollektiv styrkeplanlægning, fælles operativ planlægning, multinationale enheder, stationering i fornødent omfang og på et fælles grundlag af styrker udenfor hjemlandets territorium, krisehåndterings- og forstærkningsaftaler, procedurer for konsultationer, fælles standarder og procedurer for materiel, træning og logistik, fælles og kombinerede øvelser og på et samarbejde om infrastruktur, våbenanskaffelser og logistik.

NATO vil bibeholde en passende blanding af atomare og konventionelle moderniserede styrker i Europa, men på et væsentligt reduceret niveau.

NATO bør imidlertid bibeholde en bred vifte af konventionelle muligheder, hvor kernevåben fortsat er uundværlige.

39 For at beskytte freden og forhindre krig af enhver art i den overskuelige fremtid vil Alliancen opretholde en passende blanding af nukleare og konventionelle styrker, baseret i Europa og opdateret i fornødent omfang, men på et væsentligt reduceret niveau. Begge militære elementer er nødvendige for Alliancens sikkerhed. De kan ikke indbyrdes erstatte hinanden. Konventionelle styrker bidrager til at forhindre krig ved at sikre, at ingen potentiel angriber kunne forestille sig en hurtig eller let sejr, ej heller territoriale gevinster ved anvendelse af konventionelle styrker. Når den forskelligartede karakter af de risici, som Alliancen kunne se sig stillet overfor, tages i betragtning, må den opretholde de styrker, som skønnes nødvendige for at tilvejebringe en bred vifte af konventionelle reaktionsmuligheder. Men Alliancens konventionelle styrker kan ikke alene forebygge krig. Kernevåben er et enestående bidrag til at gøre kalkulationen af risici i forbindelse med enhver form for aggression usikker og uacceptabel. Derfor er de fortsat uundværlige for at bevare freden.

Alliancens nye styrkestruktur

40 På Londontopmødet enedes de involverede allierede om, hvor det var muligt, at

bevæge sig fra det fremskudte forsvarskoncept henimod en reduceret fremskudt tilstedeværelse og om at ændre princippet om flexibelt gensvar, således at det kom til at afspejle en reduceret afhængighed af kernevåben. De ændringer, der skyldes det nye strategiske miljø, samt de ændrede risici, som Alliancen nu står overfor, muliggør væsentlige ændringer i de allierede militære styrkers opgaver og struktur.

Opgaver for Alliancens militære styrker

41 Den primære rolle for Alliancens militære styrker, at garantere medlemsstaternes sikkerhed og territoriale integritet, er fortsat uforandret. Men denne rolle må tage højde for det nye strategiske miljø, i hvilket en enkelt massiv og global trussel er gledet ud og har givet plads for forskellige risici fra mange retninger. Opgaverne for Alliancens styrker er forskellige i fred, krise og krig.

42 I fred er de allierede militære styrkers rolle at beskytte mod risici, der er rettet mod Alliancens medlemmers sikkerhed, at bidrage til opretholdelse af stabilitet og balance i Europa og sikre, at freden bevares. De kan bidrage til dialog og samarbejde udover hele Europa ved deres deltagelse i tillidsskabende foranstaltninger, herunder sådanne, som forøger åbenhed og forbedrer kommunikationen samt med henblik på verifikation af rustningskontrolaftaler. De allierede kunne yderligere påtage sig at bidrage til den globale stabilitet og fred ved at stille styrker til rådighed for De Forenede Nationer.

43 I tilfælde af kriser, der kunne føre til en militær trussel mod Alliancens medlemmers sikkerhed, kan Alliancens militære styrker komplementere og styrke politiske tiltag in-

? Hvordan påvirker det nye strategiske miljø NATO's styrkestruktur, når man bevæger sig mod reduceret fremskudt tilstedeværelse og reduceret afhængighed af a-våben?

? Og hvilke opgaver står NATO overfor i fred, krise og krig?

I fred: Sikre freden, bevare stabilitet og balance i Europa samt bidrage til dialog og samarbejde, deltagelse i tillidsskabende foranstaltninger samt verifikation af rustningskontrolaftaler plus stille styrker til rådighed for FN.

I krise: NATO's militære element komplementerer og styrker den politiske krisehåndtering.

denfor en bred opfattelse af sikkerhedsbegrebet og derved bidrage til håndtering af sådanne kriser og til deres fredelige bilæggelse. Dette forudsætter at styrkerne besidder evne til rettidig og passende indsats, evne til at afskrække angreb mod en hvilken som helst allieret og i tilfælde af, at et sådant angreb finder sted, at besvare det og slå det tilbage samt at genetablere medlemsstaternes territoriale integritet.

I krig: Genoprette freden på lavest mulige niveau. Tilstrækkelig militær kapacitet og hensigtsmæssig styrkeopdeling er her en forudsætning.

? Hvorledes nytilpasses NATO's militære styrkestruktur disse retningslinier?

44 Medens en omfattende krig i Europa i det nye sikkerhedsmiljø er blevet meget usandsynlig, kan muligheden ikke fuldstændig udelukkes. Alliancens militære styrker, der som hovedopgave har at beskytte freden, skal udgøre den nødvendige forsikring overfor potentielle risici. Det skal gøres på det lavest mulige niveau, der måtte være nødvendigt for at forhindre krig af enhver art og for at genoprette freden, dersom en aggression alligevel skulle finde sted. Heraf følger behovet for kapacitet og for den hensigtsmæssige styrkeopdeling, som allerede er beskrevet.

Retningslinier for Alliancens styrkestruktur

45 For at nå sine sikkerhedsmål og om sætte sine strategiske principper til praksis i det nye miljø må organisationen af de allierede styrker tilpasses på en sådan måde, at de har mulighed for at bidrage til at sikre freden, til at håndtere kriser, der berører alliancemedlemmers sikkerhed, og til at forebygge krig, idet evnen til om nødvendigt at forsvare hele Alliancens territorium og genoprette freden til enhver tid fastholdes. De allieredes styrkers struktur vil blive tilpasset til de retningslinier, der udvikles i de følgende afsnit.

46 Omfanget af, beredskabet ved, rådigheden over og deployeringen af Alliancens militære styrker vil fortsat afspejle dens rent de-

ensive karakter og vil med dette for øje blive tilpasset til det nye strategiske miljø. Dette betyder i særdeleshed:

- a. at de allierede styrkers omfang og i mange tilfælde deres beredskab vil blive reduceret;
- b. at opretholdelsen af en omfattende lineær forsvarsstruktur i Centralregionen ikke længere vil være en nødvendighed. Den geografiske fordeling af styrkerne i fredstid vil sikre en tilstrækkelig militær tilstedeværelse overalt på Alliancens territorium, herunder fremskudt deployering af passende styrker, hvor dette måtte være nødvendigt. Regionale karakteristika og i særdeleshed geostrategiske forskelle indenfor Alliancen må tages i betragtning, herunder de kortere varslingsperioder i Nord- og Sydregionen i forhold til Centralregionen, samt muligheden for ustabilitet og militær magttilstedeværelse i områder, der støder op til Sydregionen.

47 For at sikre, at de allieredes styrker på det reducerede niveau kan spille en effektiv rolle såvel med henblik på krisehåndtering som på imødegåelse af aggression mod enhver af de allierede, vil det være nødvendigt at tilvejebringe forøget fleksibilitet og mobilitet samt en garanteret evne til at forøge styrkerne om nødvendigt. Af disse årsager:

- a. Vil de stående styrker i et begrænset, men dog militært betydningsfuldt, omfang indeholde land-, luft- og flådeenheder, der organiseres i reaktionsstyrker, som hurtigt kan indsættes mod en bred vifte af eventualiteter, af hvilke mange er uforudsigelige. De skal besidde tilstrækkelig kvalitet, kvantitet og beredskab til at afskrække et begrænset angreb og om fornødent kunne forsvare de allieredes territorium mod angreb, i særdeleshed sådanne, som måtte blive sat ind uden lang varslingsperiode.
- b. Vil de allieredes styrker blive struktureret således, at deres militære kapacitet kan opbygges, når dette måtte være nødvendigt. Denne evne til at bygge op gennem forstærkning, mobilisering af re-

NATO's styrker og deres beredskab vil blive reduceret.

Den lineære forsvarsstruktur i Centralregionen forsvinder.

Kortere varslingsperioder i Nord- og Sydregionen i forhold til Centralregionen tages i betragtning. Det samme gælder ustabiliteten i Sydregionen.

Større fleksibilitet og mobilitet samt garanteret mobileringssevne tilstræbes.

Hurtige reaktionsstyrker af alle tre værn organiseres til indsættelse mod alle eventualiteter.

Mobiliserings-, forstærknings- og genforsyningsoperationer er af vital betydning.

Styrkestrukturer og procedurer til krisehåndtering etableres.

NATO's politiske myndigheder reviderer procedurerne i overensstemmelse med de nye opgaver.

? Hvilke følger har det for NATO's konventionelle styrker?

Der opbygges en umiddelbart tilstedeværende reaktionsstyrke, egentlige hovedforsvarsstyrker

server eller ved reorganisering af styrker skal stå i forhold til de potentielle trusler mod Alliancens sikkerhed, herunder muligheden for - omend den er ret usandsynlig - en omfattende konflikt. Følgelig vil evnen til i tide at kunne gennemføre forstærknings- og genforsyningsoperationer såvel indenfor Europa som fra Nordamerika være af vital betydning.

c. Vil passende styrkestrukturer og procedurer, herunder sådanne som kan tilvejebringe evne til hurtigt og i afpasset omfang at opbygge, deployere og nedtrappe styrker, blive udviklet for at muliggøre afstemte fleksible og rettidig indsats for at reducere og afspænde kriser. Disse arrangementer skal øves regelmæssigt i fredstid.

d. Vil Alliancens politiske myndigheder i tilfælde af magtanvendelse, herunder deployering af reaktionsstyrker og andre rådige forstærkningsenheder som et krisehåndteringsinstrument, som førhen udøve en streng kontrol med deres indsats i alle faser. Eksisterende procedurer skal revideres i lyset af de nye opgaver og strukturer for Alliancens styrker.

De konventionelle styrkers karakteristika

48 Det er væsentligt, at de allieredes militære styrker har en troværdig evne til at opfylde deres funktioner i fred, krise og krig på en måde, der er i overensstemmelse med det nye sikkerheds miljø. Dette vil blive afspejlet i styrke- og udrustningsniveau, i beredskabs- og rådighedsgad, i træning og øvelse, deployering og anvendelsesmuligheder samt i evnen til at opbygge styrker, alt sammen tilpasset de givne retningslinier. De allieredes konventionelle styrker vil udover de umiddelbart til rådighed værende reaktionsstyrker omfatte hovedforsvarsstyrker, der vil udgøre størsteparten af de styrker, der er nødven-

dige for at sikre Alliancens territoriale integritet og den uhindrede udnyttelse af dens kommunikationslinier. Hertil dispositionsstyrker (tillægsstyrker) der vil kunne tilføres og dermed øge kampkraften i en bestemt region. Hovedforsvars- og dispositionsstyrker vil omfatte såvel stående som mobilisable elementer.

49 Land-, luft- og flådestyrker skal samarbejde meget tæt og skal kunne samvirke og støtte hinanden i operationer, der tager sigte på at nå aftalte mål. Disse styrker vil bestå af følgende elementer:

a. Landstyrker, der er nødvendige for at fastholde eller genvinde områder. Hovedparten vil normalt blive holdt på en lavere beredskabsgrad, og alt i alt vil der blive lagt større vægt på mobilisering og reserver. Alle typer af landstyrker må besidde åbenbar kampduelighed tillige med en tilpasset forøget evne til fleksibel deployering.

b. Flådestyrker yder, som en følge af deres iboende mobilitet, fleksibilitet og udholdenhed, et vigtigt bidrag til Alliancens handlemuligheder under kri-
sehåndtering. Deres vigtigste opgaver er at sikre kontrol med havene med henblik på at beskytte Alliancens søværts kommunikationslinier, at understøtte landmilitære og amfibiske operationer samt at beskytte deployeringen af Alliancens søbaserede nukleare afskrækkelsesmidler.

c. Luftstyrker, hvis evne til at opfylde deres grundlæggende roller i såvel uafhængige luftoperationer som i samarbejde med øvrige værn, er afgørende for totaleffekten af de allieredes samlede militære styrker. Dette gælder også for luftstyrkernes bidrag til overvågning, rekognoscering og til den elektroniske krigsførelse. Deres rolle med hensyn til støtte til operationer til lands og til søs vil kræve en tilstrækkelig lufttransportkapacitet med lang rækkevidde og lufttankningsmuligheder. Luftforsvarsstyrker, herunder moderne luftmilitære kommando- og kontrolsystemer er nødvendige for at opnå et sikkert luftforsvarsmiljø.

og i tillæg dispositionsstyrker, der etableres efter regionale behov for forstærkninger.

Bestående af.

Styrker fra alle tre værn, der skal samarbejde, samvirke og støtte hinanden:

- Landstyrker med større vægt på mobilisering og reservestyrker og med fleksibel deployeringsevne til at fastholde og genvinde terræn.

- Flådestyrker til kontrol med havene og beskyttelse af egne søværts bevægelser.

- og luftstyrker afgørende for totaleffekten af den samlede allierede styrke.

Bedre kontrol med spredning af masseødelæggelsesmidler og missiler tillægges særlig opmærksomhed.

Det samme gælder et effektivt verificerbart forbud mod kemiske våben.

Øget samarbejdsevne indenfor NATO tilstræbes.

Samarbejdet indenfor den europæiske søjle ligeledes.

50 I lyset af de potentielle risici, der er en følge af spredningen af ballistiske missiler og masseødelæggelsesvåben, bør der tillægges dette problem en særlig opmærksomhed. Løsning af det vil kræve anvendelse af supplerende tiltag, herunder for eksempel eksportkontrol og missilforsvar.

51 Alliancens strategi er ikke afhængig af evnen til kemisk krigsførelse. De allierede er fortsat indstillede på hurtigst muligt at opnå et globalt omfattende og effektivt verificerbart forbud mod alle kemiske våben. Men selv efter gennemførelse af et sådant forbud vil der fortsat være behov for at fastholde foranstaltninger af rent defensiv karakter.

52 I det nye sikkerhedsmiljø og på baggrund af de i fremtiden reducerede samlede styrkemål vil evnen til at arbejde tæt sammen - ud over at forbedre den kost-effektive udnyttelse af Alliancens ressourcer - være af særlig betydning for, at de allieredes styrker kan løse deres opgaver. Alliancens kollektive forsvarsaftaler, i hvilke den integrerede militære struktur, herunder multinationale styrker, spiller en vigtig rolle, vil være af vital betydning i denne henseende. Integrerede multinationale europæiske strukturer vil tillige, efterhånden som de udvikles yderligere, i sammenhæng med en øget europæisk forsvarsidentitet, i stigende grad have en tilsvarende vigtig rolle at spille med henblik på at øge de allieredes evne til at samarbejde om et fælles forsvar. De allieredes bestræbelser på at opnå bedst tænkeligt samarbejde vil blive bygget på de fælles retningslinier, som de er defineret ovenfor. Der vil blive truffet praktiske aftaler for at sikre den nødvendige gensidige åbenhed og komplementaritet mellem den europæiske sikkerheds- og forsvarsidentitet og Alliancen.

53 For at blive i stand til fleksibelt at reagere på en bred vifte af mulige hændelsesforløb vil de involverede allierede have behov for effektive overvågnings- og efterretningssystemer, et fleksibelt kommando- og kontrolsystem, mobilitet indenfor og imellem regionerne samt passende logistikmuligheder, herunder transportkapacitet. Logistiske beholdninger må være tilstrækkelige til at forsyne og vedligeholde alle typer af styrker med henblik på at gennemføre et effektivt forsvar, indtil genforsyning er mulig. De involverede allieredes evne til at opbygge større, tilstrækkeligt udrustede og trænede styrker indenfor de krævede tidsrammer og i et omfang, der er afpasset til enhver risiko for Alliancens sikkerhed, vil tillige være et væsentligt bidrag til krisehåndtering og forsvar. Denne evne vil indbefatte muligheden for at forstærke ethvert risikoområde indenfor de allieredes territorier samt at etablere en multinational til stedevarrelse, når og hvor dette måtte være påkrævet. Elementer af alle tre styrke kategorier vil kunne deployeres fleksibelt som en del af såvel intra-europæisk som transatlantisk forstærkning.

En effektiv anvendelse af disse muligheder vil kræve nødvendige kommunikationslinier såvel som passende støtte- og øvelsesaftaler. Civile ressourcer vil blive af stigende betydning i denne sammenhæng.

54 For de involverede allierede vil de kollektive forsvarsaftaler i stigende grad bero på multinationale styrker, der skal komplementere de nationale bidrag til NATO. Multinationale styrker demonstrerer Alliancens beslutning om at opretholde et troværdigt kollektivt forsvar, at forøge Alliancens sammenhold og om at styrke såvel det transatlantiske partnerskab som den europæiske søjle. Multinationale styrker, og i særdeleshed reaktionsstyrkerne, forstærker solidariteten. De kan tillige frembyde en mulighed for at deployere mere slagkraftige enheder end de, der

Dette medfører behov for effektive overvågnings- og efterretnings-, kommando- og kontrolsystemer, mobilitet og logistik,

styrkeopbygning med henblik på krisehåndtering,

og multinationale forstærkninger til truede områder,

øvelser og tilgang af civile ressourcer samt

flere multinationale styrker

med stærkt integreret multinational tackling af særlige opgaver og funktioner.

? Hvilke følger har det for NATO's kernevåbenstyrker?

Kerne våbne nes grundlæggende opgave er politisk – nemlig fredsbevarende: afskrækkelse og sikkerhed.

Troværdig kernevåbenpolitik kræver bred deltagelse af de europæiske allierede.

måtte være til rådighed på rent national basis, hvorved de bidrager til at gøre mere effektiv brug af de knappe forsvarsressourcer. Dette kan omfatte en stærkt integreret multinational opfattelse og tackling af særlige opgaver og funktioner.

Kerne våben styrkerne s karakteristika

55 Det grundlæggende formål med de allieredes kernevåbenstyrker er politisk: At bevare freden og forhindre afpresning og enhver form for krig. Disse våben vil fortsat udfylde en vigtig rolle ved at sikre, at enhver aggressor ikke vil kunne kalkulere de allieredes svar på en militær aggression. De beviser, at aggression af enhver art ikke er nogen rationel handlemulighed. Den afgørende garanti gives af de allieredes kernevåbenstyrker især de, der tilhører De Forenede Stater. Storbritanniens og Frankrigs uafhængige kernevåbenstyrker, der har en selvstændig afskrækkende rolle, bidrager til de allieredes samlede af skrækkelse og sikkerhed.

56 En troværdig kernevåbenpolitik i Alliancen og en demonstration af Alliances fælles solidaritet og forpligtelser til at forhindre krig kræver fortsat en bred deltagelse fra de europæiske allieredes side i den kollektive forsvarsplanlægning af kernevåbne nes rolle, i freds-tidsbaseringen af kernevåbenstyrker på deres territorium og i kommando-, kontrol- og konsultationsarrangementerne.

Kerne våben styrkerne med base i Europa og afgivet til NATO udgør et væsentligt politisk og militært bånd mellem de europæiske og de nordamerikanske Alliancemedlemmer. Alliancen vil derfor opretholde tilstrækkelige kernevåbenstyrker i Europa. Disse styrker skal være i besiddelse af de nødvendige karakteristika og fornøden fleksibilitet og overlevelsessevne for at kunne blive opfattet som et troværdigt og effektivt element i de allieredes strategi med henblik på at forhindre krig. De

vil blive opretholdt på det laveste niveau, der måtte være tilstrækkeligt for at bevare fred og stabilitet.

57 På baggrund af de radikale ændringer i sikkerhedssituationen, herunder både det konventionelle styrkeforhold i Europa, der fastholdes i relativ balance og de forøgede varselingstider, finder de involverede allierede, at NATO's evne til at nedtrappe en krise ved diplomatiske og andre midler, eller om nødvendigt at opstille et succesfuldt konventionelt forsvar, vil blive forbedret i betragtelig grad. De omstændigheder, under hvilke en anvendelse af kernevåben kunne overvejes fra allieret side, er derfor endnu mindre sandsynlige end tidligere. De kan som en følge heraf reducere deres substrategiske kernevåbenstyrker. De allierede vil kun opretholde europabaserede, substrategiske kernevåbenstyrker i et omfang tilstrækkeligt til at udgøre et vigtigt bindeled til de strategiske kernevåbenstyrker.

Dette vil styrke det transatlantiske bånd. Europabaserede, substrategiske styrker vil alene bestå af fly, der kan aflevere såvel kernevåben som konventionelle våben. Disse fly kunne om nødvendigt suppleres med maritime systemer. Substrategiske kernevåben vil imidlertid ikke under normale omstændigheder blive deployeret på overfladeenheder eller i angrebsundervandsbåde.

Der er ikke behov for nukleart artilleri eller landbaserede kortrækkende nukleare missiler. Sådanne systemer vil blive afskaffet.

V - Konklusion

58 Dette strategiske koncept bekræfter Alliancens defensive karakter og dens medlemmers vilje til at beskytte deres sikkerhed, suverænitet og territoriale integritet. Alliancens sikkerhedspolitik bygger på dialog, samarbejde og et

Kernevåbenstyrker vil blive opretholdt på lavest tænkelige niveau.

På baggrund af NATO's forbedrede evne til at håndtere kriser og til at opstille et konventionelt forsvar kan NATO's substrategiske styrker reduceres

til alene i Europa at bestå af fly i stand til at fremføre såvel a-våben som konventionelle våben og dermed udgøre et bindeled til de strategiske kernevåben.

Landbaserede kortrækkende a-våbensystemer vil blive afskaffet.

Hvad er konklusionen af dette?

Det bekræfter NATO's defensive karakter: at beskytte medlemslandenes sikkerhed, suverænitet og territoriale uafhængighed, og fastslår,

at NATO's politik bygger på dialog, samarbejde og kollektivt forsvar af freden. Dette skal ske på lavest mulige militære niveau.

For at fremme sikkerhed og stabilitet vil NATO herudover arbejde for yderligere rustningskontrol og tillidskabende foranstaltninger, ligesom

NATO's nye strategi vil være fleksibel overfor såvel udviklingen i det politisk-militære miljø herunder udviklingen af en europæisk sikkerhedsidentitet som den ændrede risiko.

Det strategiske koncept vil således være grundlaget for NATO's sikkerhedspolitik, planlægning og styrkestruktur.

effektivt kollektivt forsvar som gensidigt forstærkende instrumenter til bevarelse af freden. Ved at gøre fuld brug af de nye muligheder, der frembyder sig, vil Alliancen opretholde sikkerhed på det lavest mulige forsvarlige, militære niveau. På denne måde yder Alliancen et væsentligt bidrag til at fremme en varig fredelig orden.

59 De allierede vil fortsat arbejde energisk på at gøre nye fremskridt indenfor rustningskontrol og tillidsskabende foranstaltninger med det for mål at forøge sikkerhed og stabilitet. De vil tillige spille en rolle med henblik på at fremme dialog og samarbejde mellem stater på grundlag af de principper, der er opregnet i Paris-Chartret.

60 NATO's strategi vil fastholde den fleksibilitet, der er nødvendig for at afspejle såvel yderligere udvikling i det politisk-militære miljø, herunder fremskridt indenfor bestræbelserne i retning af en europæisk sikkerhedsidentitet, som enhver ændring i de mod Alliancens sikkerhed rettede risici. For de involverede allierede vil Det Strategiske Koncept udgøre grundlaget for den videre udvikling af Alliancens sikkerhedspolitik, dens operative koncepter, dens konventionelle og nukleare styrkestruktur og dens kollektive forsvarsplanlægningsaftaler.

NATO's nye strategi

Oplag: 15.000 ekspl.

Januar 1992

Design: Peter Blay Graphic Communication

Sats og tryk: Scanprint a/s

Redaktion: Peter Ilse

Udgiver: Atlantsammenslutningen

Udgivet med støtte fra Tuborgfonden og Det Sikkerheds- og Nedrustningpolitiske Udvalg, der ikke dermed påtager sig ansvar for de fremsatte synspunkter.

NATO's nye strategi

Medens kommunikerne fra NATO-ministermøderne i mange år førte en upåagtet tilværelse, har de seneste år bragt en række deklarationer af bemærkelsesværdigt indhold og af mere blivende værdi.

Dette gælder således først og fremmest London-deklarationen fra 1990, men det gælder også Rom-deklarationen fra 1991, og det gælder ikke mindst Alliancens nye strategiske koncept, også vedtaget i Rom 1991. Disse tre dokumenter, der hver for sig udgives på dansk af Atlantsammenslutningen, markerer en ny æra i Europas historie. De tilbyder de tidligere modstandere samarbejde om opbygning af et nyt frit Europa, samtidig med at det atlantiske fællesskab fastholdes.

Det ny strategiske koncept udgør den mest gennemgribende revision af NATO's strategi, der er gennemført i Alliancens historie.

Trusselbegrebet er fjernet, og der opereres ikke med bestemte modstandere, men man ser ikke bort fra den usikkerhed og ustabilitet, der hersker i Central- og Østeuropa.

Den ny strategi bygger på samarbejde og dialog og forsvar, og tager ikke alene sigte på krig, men i nok så høj grad på Alliancens rolle i fred og krise.

Frankrig deltog i udformningen af dette koncept og tilsluttede sig store dele heraf.

»NATO's nye strategi« fremstår med forord af Forsvarsministeren.

Atlantsammenslutningen blev oprettet i 1950. Dens formål er at informere om forudsætningen for vort NATO-medlemskab, dets forpligtelser og fordele. Atlantsammenslutningen er en privat frivillig organisation, hvis arbejde finansieres gennem den støtte, der kan tilvejebringes fra offentlige såvel som, og ikke mindst, private kilder. Med sin tværpolitiske sammensætning og bredde udgør Atlantsammenslutningen et velegnet forum for sikkerhedspolitisk debat.

Alle tre hæfter kan rekvireres gratis hos Atlantsammenslutningen.

Atlantsammenslutningens
Sekretariat
Postboks 2715
2100 København Ø
Telefon: 31 42 15 40
Telefax: 35 43 09 51

PETER BLAY GRAPHIC COMMUN